

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TWICE WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заїкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЯК КРУТЯТЬ ІМПЕРІАЛІСТИЧНІ ДИПЛОМАТИ

У Вашингтоні відбувалася в першій половині травня конференція Міжнародної Торговельної Палати, найвищої капіталістичної інституції. Виступали на ній з промовами президент Гувер і міністер фінансів Мелон.

Гувер пригадав делегатам про шалене зброєння усіх держав. Він сказав, що на військи й на зброю витрачається річно коло п'ять мільярдів доларів, або на 70 відсотків більше, як витрачалося перед війною. Під зброєю тепер стоїть 5,500,000 люда.

Кореспондент ньюорського "Таймса" каже, що Німеччині сподобалася промова Гувера, а Франції — ні.

В Англії міністер військових справ Шо також говорить про збільшення й зменшення зброєння. Він представив парламенту цифри про військові видатки й каже, що від 1924 року "Росія збільшила видатки на армію на 184 відсотки; Франція — на 64, або на 110 відсотків, якщо включити видатки на військові літаки; Італія на 36 відсотків; Злучені Держави на 25 відсотків". Зі всіх цих держав тільки в Англії сталося чудо, бо видатки на війну зменшилися на 10 відсотків, а в Японії — на 2 відсотки.

З того звіту Шо дуже задоволена Англія, але не задоволена ним Франція — каже кореспондент.

Французькі військові математики дають свій звіт і кажуть, французькі видатки на війну зменшилися на 16 відсотків в порівнянні до 1914 року, в Італії зменшилися на 14 відсотків, у Великій Британії на 10 відсотків, а в Японії збільшилися на 48 відсотків, і в Злучених Державах збільшилися на 86 відсотків.

Зараз же за цим французьким звітом дає звіт Німеччина й заявляє: французькі видатки на милітаризм збільшилися в п'ять разів в порівнянні до передвоєнних.

Тому, що ніхто з американських дипломатів не виступив і не сказав, на скільки "зменшилися" видатки на війну в Злучених Державах, то "Таймс" сам тільки дивується, чому війковий Семові приписали Франція аж 86 відсотків збільшення.

Але дивуватися тут нема чого. Кожна з вищенаведених держав старается приписати збільшення іншим, а зменшення собі. І з цього вийшло таке, що кожна з них одна другій задала брехню.

Цікаво, що Радянському Союзу, який на оборону країни видає лише 6 і пів відсотків свого загального бюджету тоді, коли капіталістичні країни видають від третини аж до половини бюджетів (Польща, Румунія), англійський міністер пришив аж 184 відсотків збільшення.

Це вже брехня і не загинувши. Рипидня йому може позавидувати. Загально ж підрахунок кожної країни ясно показує на крутно імперіалістичних дипломатів.

НАД ЧИМ РАДИЛА МІЖНАРОДНЯ ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА У ВАШИНГТОНІ

Радила над кризою. Для неї й приїхала. Шо ж вона радила? Може радила повісити кризу? Ні, не радила. Просто нічого не радила, хоч дуже ж то поважна установа збиралася з цілого світу до Вашингтону — саме серце капіталізму.

Ось що про це оповідає на шпальтах ньюорського "Таймса" бувший прем'єр Бельгії й бувший президент Міжнародної Торговельної Палати Троніс (подаємо в скороченні уривками):

Багато людей хочуть знати опінію бізнесменів про причини кризи й який є на неї лік. Ці питання були на програмі й один буди найважливіші. Є розходження в опінії про причини депресії. На конференції показалося, що виходу немає. Ніякого поліпшення сподіватися не можна від втручання уряду.

Коли б була спільна думка, то в певних сферах Міжнародної Торговельної Палати були б конкретні рекомендації до конференції, але не було надії їх провести через різні розходження. І щоб уникнути ще більших розходжень, пропозицій цих не ставлено.

Ви певно думаєте: що ж то були за такі добі пропозиції, які могли усунути кризу й чому їх не предлажено й над ними навіть не говорено?

Коли б так була спромога вмістити цілу статтю того "добродія", то ви довідалися б про ту пропозицію. Але ми все ж таки скажемо вам про неї вкорті.

Пам'ятаєте, як місяць чи два тому назад писали ми, що Міжнародна Торговельна Палата розіслала до всіх краєвих палат анкету, в якій запитувала: чи купують вони що в Радянському Союзі, чи годяться нічого у него не купувати й нічого йому не продавати й т. ін? Пам'ятаєте? Це ж вона й є та славна палата.

І от далі цей бувший бельгійський прем'єр і був президент цієї палати, оповідає про "російську небезпеку". "Конфлікт двох систем" — каже він. Він дуже жалує, що на конференції не обговорено, на його думку, найважливішого питання — це "питання російського". Росія — країна велика, багата сиріцями й людьми, дістати б її в руки — можна б збагатити світ (розумій — Торговельну Палату). На нещастя п'ятирічний план виконується незалежно від західних держав.

А далі дослівно: "На мою думку, дуже жаль, що представники західної

цивілізації — нашої цивілізації — продають Радянському Союзу на ліпших умовах, як це вони роблять своїм старим і вірним кустомерам".

Далі нарікання на Злучені Держави за торгівлю з СРСР і щира надія, що вони спам'ятаються це.

Але найгірше лихо ще не в ринкові, не матеріальне. Найгірше лихо — це конфлікт двох систем, двох цивілізацій. Одна система — західня (капіталістична), яка, як каже той капіталістичний людоджер, "довгою невтомною працею століть принесла нечуване до того часу просперіті й добробут. Вистарчить тільки поверховно познайомитися із Злученими Державами, щоб зрозуміти, як багато всі соціальні верстви скористали з цієї цивілізації через значне поліпшення урівня свого життя" — от говорить і не вдавляється. А далі:

"Ця економічна система основана на приватній ініціативі, на індивідуальному розвиткові, на особистій свободі".

Друга система, що її запроваджують в СРСР, каже цей капіталіст, знижує значіння індивідуальності до ролі частинки органу, до частинки великої машини. Всі класи зрівняно, знижено до невідмінства. (Бач, який визволитель?) І закінчує той "добродій" свою сповідь дуже великим жалем, що деякі наші, зарекомендовані на конференції Міжнародної Торговельної Палати у Вашингтоні, рішуче не допустили до обговорення "російського питання".

"Багато людей, як і я, ніяк не можуть зрозуміти, чому лідери світового бізнесу не можуть погодитися між собою до напитування (чим, гарматами?) радяських метод і не звернуть увагу світу на небезпеку, економічну й моральну, яку вони в собі несуть" — оті радяські методи.

Отак Катеринку завів бувший президент Міжнародної Торговельної Палати. Чи не тому він часом і з президента зрештитував? Чи може анкета не була така, якої бажалося?

А все лихо, як бачимо, через те, що й між капіталістами є скеби, або як пише "Таймс": німецькі промислові дістали в СРСР великі замовлення й хочуть торгувати, а не воювати. Італія заключила з СРСР торговельний договір і також воліє торгувати. Англійські промисловці також мортують, а польські вже поїхали до Москви.

Бо криза їх хапає за горло й вони, у своїй ненажерливості, хапають за горло один другого. І ніякі крокодиліччі сльози президентів торговельних палат тут нічого не вдіють, бо такий закон капіталістичної природи.

А нова система, соціалістична, такі величезними кроками йде на зміну.

ФОРДОВІ МІЛЬЙОНИ Й БЕЗРОБІТТЯ В ДІТРОЙТІ

Кажуть, що місто Дітройт — це столиця безробіття. Найбільше безробітних місто вистачає фабрика Форда. Після офіційних даних на 45,000 безробітних в Дітройті є 36 відсотків робітників фабрики Форда.

Форд в 1930 році, не дивлячись на депресію, заробив чистого доходу 55 мільйонів доларів. Це чистий дохід.

Місто на втримання безробітних самої лише фабрики Форда видало 8 мільйонів доларів. На ці гроші воно оподаткувало населення, включаючи й тих робітників, що працюють у Форда, але місто не оподаткувало Форда, бо його фабрика стоїть поза межами міста.

Фордові робітники мешкають у місті й місто їх оподатковує, а фабрика Форда є поза містом і місто її оподаткувати не може. Руки короткі.

Так ми бачимо — один паразит наживає в одному році, й то в році, коли мільйони людей голодують, 55 мільйонів доларів, його не влізь навіть оподаткувати, коли того робітників, що зробив йому ці мільйони, викидають з хати за незаплатнені податки, ренти, коли той робітник ходить голодний вулицями міста.

Форд дає інтерв'ю про кризу. Криза є тому, каже він, що люди багато говорять, а мало роблять. Коли б люди не говорили, але робили, що проблема кризи була б розв'язана.

Дивиться, каже Форд, що робить уряд. Він витворює фармерську проблему, скуповлює фармерське збіжжя, стає консументом, бо фармери не мали кому продати своїх продуктів. Але ж бо й фабриканти не мають кому продати своїх продуктів, і чому уряд не купує їх продуктів, щоб допомогти індустрії?

Сердиться Форд на уряд. Каже, ні фабриканти, ні робітники останніми часами не шукають роботи, але чекають на "Santa Claus", що вирятує їх з кризи. Американський уряд хотів бути таким "Santa Claus" для американських фармерів і тепер сам не може вилізти з коміна.

Таке говорить Форд, купаючись в гарячих водах Флориди. В робітничій крові купаються паразити. Колиш вони в ній потопляться.

ТАКТИКА МОВЧАНКИ ЖОВТОВАКЛИТНОЇ ПРЕСИ

Українські буржуазні газети тримаються одної засади, що промовчують все, що на Радянській Україні діється доброго, а за те висувають навіть найдрібніші недостаті та роздувають їх до небувалих розмірів. В той спосіб замовчали усі українські буржуазні газети справу заінтересування західно-українськими землями та їх населенням, що було поурешено на цюгоричному Вєукраїнському З'їзді Рад в Харкові. Про Західню Україну говорив в Харкові голова Раднаркому УСРР Чубар і представник народнього комісаріату заграничних справ Александровський так, що з приводу цього польський уряд вислав до Москви ноту з протестом.

Польська "Газета Поранна" писала обиріжись про значіння виступів Чубаря і Александровського в Харкові; та зазначувала, що тим хотіли вони зазначити своє становище до західно-українських земель та скріпити моральне значіння Радянської України серед українців, тут за Збручем. І при цьому "Газета Поранна" похвалила весь укр. УНДО-фашистський табор за те, що він в своїх газетах ні словом не згадав про цю справу; в цей спосіб, мовляв, можна буде підірвати довіру серед західно-українського населення до Радянської України.

Як бачимо, українські УНДО-фашисти удостоїлися заслуженої похвали від своїх союзників — з ББ. Але марні є змагання УНДО-фашистів. Вони не в силі закрити перед очима мас західно-українського населення того дійсного життя, того буйного розвитку українського народнього господарства, української культури, що розгортається тепер на Радянській Україні.

Як трудящі Радянського Союзу дбають і поширюють свою пресу

ми повинні вчитися від них розуміти значіння робітничої преси й як для неї працювати та як її будувати.

Преса в Радянському Союзі — це наймогутніший засіб в будіванні соціалізму. З кожної сторінки, з кожного рядочка радянської преси лунають покликати за успішне виконання п'ятирічки, за соціалістичне будівництво.

Там преса — інформатор, організатор, агітатор і керільник. Ціла країна вкрита сотками тисяч робітничих, селянських та червоноармійських кореспондентів. Ціла країна вкрита тисячами газет і журналів. Кожна фабрика має свою газету, кожний кооператив, колектив — має свою газету.

Газета — це мова трудящого населення Радянського Союзу.

5 травня трудящі СРСР швидко дивили своєю пресою. Це вони роблять щороку, 5 травня — це день радянської преси.

І от вже за кілька днів до того дня читаємо ми в радянських газетах покликати: "Готуймося до дня преси!"

Що ж ці покликати кажуть робити? Вони кажуть: перевірити стан преси — почавши від кожної газети, перевірити процес друку, процес висилання газети на поштах, залізницях, процес продажі на вулицях міст аж до передплатника.

Перевірити, як робітничі гуртки поширюють газету на фабриках, у всіх підприємствах, як преса обслуговує радянське будівництво і т. д. Культурні сектори мають перевірити всі бібліотеки, як вони заосмотрені газетами, журналами, книжками.

Видавати до дня преси спеціальні числа газети, що в них було б висвітлено стан преси в СРСР і в капіталістичних країнах і обговорено значіння преси.

Обговорити значіння робітничої преси, провести конференції та зорганізувати масове розповсюдження газети, журналів, книжок, влаштувати вистави преси, видавати нагороди кращим газетам, видати преміями тим фабрикам, в яких найбільший відсоток робітників є передплатниками газет.

В день преси влаштувати у всіх театрах, клубах, освітніх і ін. інституціях вечери для преси й про пресу.

Одним словом всі сили країни на той день мобілізуються для преси — щоб її поширити в маси, щоб нею охопити робітничтво й селянство.

Бо в СРСР трудящі розумі-

ють значіння преси. І нам тут треба від них вчитися й так само працювати для своєї робітничо-фармерської преси!

Нам, організованим робітникам і фармерам треба поставити справу так, щоб всі члени й членкині наших організацій були читачами своєї преси — такими читачами, які газету передплатували б.

Що справу вже не раз порушувано, але тільки теоретично. А час вже її взяти практично. І почавши від тепер, всі організації повинні попровести широку кампанію-змагання до з'їзду ТУРФДім і РЗТ за те, щоб всі члени й членкині відділів цих організацій стали передплатниками своєї преси.

Ми пропонуємо: Хай кожний преском візьме на учот, який процент членів відділів ТУРФДім, його Секцій і РЗТ не є ще передплатниками своїх організацій.

Підсумувавши — подати цей процент до газети з тою постановою, що до з'їзду наших організацій в липні цей процент зменшитися до зера.

Який відділ чи пресовий комітет перший відгукнеться на наш поклик?

ПРЕСОВІ РАЙОННІ КОМІТЕТИ У ВІННІПЕГУ ВЖЕ ТИЖДЕНЬ НА ПОЗИЦІЯХ КАМПАЇ ТРАВНЯ

Відстали в праці райони підігнати. — Не видно юнаків Секції Молоді в деяких районах, за винятком одиниць.

Вінніпег, Ман.

В неділю, 17 травня, відбувся мітинг членства усіх районних комітетів преси. На тому мітингу підсумовували свою працю райкоми за минулий тиждень. Усіх районів у Вінніпегу є 10. Деякі райони розподілені ще й на кутки районів.

На збори прибули представники з 8 районів. За те ніодного не було представника з 6 й 7 району. За зйомленням представників районних комітетів преси кампанія вже в повному ході.

Перший район. Збори відбулися минулої неділі, 10 травня, працю розподілено по стрітам і б'льокм поміж членів комітету. В районі тому є 20 членів і членкині комітету. Кожний має приділені 3 б'льок на одному стріті. З-поза списку ще втягнуто до праці 5-6 товаришів й товаришок. По хатах йдуть двох. Від Секції Молоді працюють двоє товаришів і одна товаришка.

Другий район. Район розподілили на стріти й б'льок, на кожному стріті зробили відповідальну за працю кампанію кожного, кому дооручили працю. Для ширшої праці втягнули в кампанію робітників і робітниць з-поза пресового районного комітету. З 3 молоді працюють активно дві товаришки.

Третій район. Праця йде вничю. Члени, що були покликані до участі в праці, не беруть участі в кампанії. Покликали 54 товаришів і товаришок, а працює усього лише 18. Рента відмовилася. Зі Секції Молоді не хоче ніхто працювати.

Четвертий район. Два рази скликали мітинг, не всі прийшли. Район розподілили на стріти й б'льок, для успішної праці втягнули ще собі на допомогу кампанійців з-поза райкому. З 3 молоді беруть участь в кампанії один товариш і товаришка.

П'ятий район. Працює вже 11 членів і членкині райкому. Дібрали собі на допомогу в кампанії 5-товаришів і товаришок з-поза райкому.

шів і товаришок з-поза райкому. Працює кожного записується в комітеті. Працю визначили по стрітам і б'льокм. До цього часу зібрали \$34.00 поміж робітниками свого району. Переїхали досі 33 хат. Працювали один тиждень. З молоді працює лише один товариш.

Шестий і сьомий район не мали ніодного представника на цих зборах. Не прийшли.

Восьмий і дев'ятий райони зли в один район. Це найсильніший район розміром і масовою участю членства в кампанійній праці. З обидвох районів було присутніх на тому мітингу 37 товаришів і товаришок. Район розподілили собі товариші на 25 кутків і в кожному кутку працюють по розподілі. Праця йде успішно. Втягнули майже усіх членів і членкині масових організацій в працю.

Десятий район. Члени районного комітету вважало скликати на мітинг. Члени Секції Молоді теж не беруть участі в праці. Вже двічі скликали мітинг, не прибули-ті, що їх клекали представники райкому.

Ще подав звіт з праці водному тижні кампанії за пресою. Звіти виявили, що в тих районах, де більше працює членів і членкині в кампанії, там і робота пожавленна й успіхи є навані.

На мітингу постановлено пожавити працю в останніх двох тижнях. Представники райкомів заговорили теж, щоб покликати тих членів і членкині масових організацій, що відказуються в праці травневої кампанії, до центрального пресового комітету.

Ще вирішено, щоби на слідуючому неділю, 24 травня, знов зійшлися усі члени і членкині районних комітетів та підсумували кампанійну працю за минулий тиждень і встановили план кампанії на останній тиждень травня.

Ц.

ТРАВЕНЬ КІНЧАЄТЬСЯ, ЗМІЦНИТИ КАМПАЇЮ ЗА РЕВОЛЮЦІЙНОЮ РОБІТНИЧОЮ ПРЕСОЮ

Венкувер, Б. К.

Капіталістична преса намагається звалити на класу трудящих мас увесь тигар економічної кризи. Мільйони робітників відправили від праці, а решта робітників, що стаєтьце під на дежійсь час при роботі, не ходять у важких умовахна праці. Ім зривають заробітну платню, силують працювати за снід-ап системю, збільшують години праці.

Щоб відбити атак капіталістичної класи, виявити її плани й заміри трудящим, вказати дійсний шлях класових боїв до поліпшення умови життя

робітникам і неможливим фармерам, необхідним, а то й колючим, зміцнити революційну робітничу пресу.

Робітнича преса — це одиниць масовий пропагандист, організатор, навчатель, є одним з найважливіших чинників в класових боях. Таке завдання є української робітничо-фармерської преси в Канаді.

Зараз місяць травень на освітченні. В цьому місяці проводиться кампанія за зміцненням позицій нашої преси, за дальншю її працю поміж трудящими Канади. Зараз, вчас тієї фінансової скрути й масового безро-

біття, важку кризу переживає й наша преса. Дальша праця того масового бібліотекатора здежати від самих робітників і неможливих фармерів, Центральні заряди українських масових організацій чекають відповіді від трудящих Канади в місяці травні.

Наша відповідь в цьому місяці мусить бути:

УСІ ПРАЦЮЄМО ЯКНАП-АКТИВНІШЕ В КОРИСТЬ НАШОЇ ПРЕСИ В НАСТУПНИХ ДНІЯХ МІСЯЦЯ ТРАВНЯ. ДІЛІМОСЯ З ПРЕСОЮ ОСТАННІМ ЦЕНТОМ.

Придбати нових передплатників, забезпечити надання існування української робітничо-фармерської преси — така відповідь трудящих Канади в цей час.

Головний преском міста Венкувер кличе усі райони комітети й членів та членкині масових робітничо-фармерських організацій пожавити кампанійну працю за пресою в решти днях цього місяця.

На 20 травня влаштує годолопий преском Венкувер БЕН-КІЕТ в користь нашої преси. На тому бенкеті буде добірна концертна програма, так само заговорять на тому бенкеті про завдання робітничої преси в сучасних днях. Приходьте усі на той вечір, змініть позиції нашої революційної преси.

За Головний місячний комітет

І. Душніцький, робкор.

ГЛИБШЕ В МАСИ ПРЕСУ

Бруклендс, Ман.

Важе чимало пишеться на сторінках нашої преси про травневу кампанію за придбанням нових передплатників і сколектуванням залогов передплати та збиранням пресового фонду.

Вчас тієї кампанії треба так само подбати за глибоке поширення робітничо-фармерської преси в маси. Звичайно, важко йде праця в сколектуванні залогов передплати. Буває, що читач не платить за газету один чи два роки, за той час назбирається більше задолженостей грошей і відтак важко їх стягнути від довідника. Тому треба, щоби читачі подбали самі виринувати передплату завчасу. Колиж прийдуть колектори за передплатою, не треба перед ними давати несовісних виправдувань.

Кожний повинен мати на увазі, що робітничо-фармерська преса не може виходити злардою. Кампанія в травні треба зобити масовою, щоби усі члени масових організацій взяли в ній активну участь.

В Бруклендс мусимо докласти усіх зусиль, щоби ця травнева пресова кампанія вилала успішнішою, чим кампанія за висилкою делегації до Радянського Союзу.

М. Грицюк, секретар.